

Гвалтюк О.І.

ВІРТУАЛІСТИКА ТА ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДЕРЖБЮДЖЕТНОЇ НДР)

Однією з головних знакових рис сучасного процесу глобалізації освіти є розвиток і поширення дистанційної форми освіти, базовою технологією якої виступає глобальна мережа Інтернет. Завдяки цій формі освіти велика кількість людей у всьому світі може отримати відносно якісну середню, вищу та спеціалізовану освіту, не залишаючи свого помешкання. В межах цієї системи спілкування між викладачами та студентами або учнями здійснюється з використанням служб Інтернету – електронної пошти, телеконференцій, передачі файлів тощо.

Комп'ютерні віртуальні технології дозволяють суттєво скоротити час освіти, оскільки вони активують та залучають до роботи всі органи, що сприймають інформацію, а фактична інформація, яка сприймається з допомогою цих технологій, набуває **образного** й гранично зрозумілого вигляду. У спільному використанні комп'ютерних віртуальних технологій та технологій CD-ROM відкриваються нові можливості для створення навчальних курсів на компакт-дисках, електронних навчально-методичних комплексів. Ці курси були б більш ефективними за рахунок використання тривимірних образів та гіпертексту, а також доступу до величезних ресурсів інформації, записаної на електронних носіях.

Сумісне використання комп'ютерних віртуальних технологій з глобальною мережею Інтернет допомагає створити нове освітнє середовище, в якому студент або учень може реалізувати навчання у вигляді творчого процесу, робити доступними результати учбового процесу в Інтернеті для людей всього світу, спілкуватися дистанційно з викладачами та учнями в кіберпросторі, отримувати доступ до необмежених інформаційних ресурсів Інтернету тощо.

У ході реалізації кібервіртуальної складової освітньо-виховного процесу здійснюється вельми важлива в сучасному постмодерновому розірвано-мозаїчному світі функція освіти, передусім освіти гуманітарної, а саме набуття індивідом більш-менш збірно-цілісного образу світу, позбавленого цілісності, але такого, що перебуває у стані постійного руху до набуття якоїсь, поки що невизначеної глобальності.

Йдеться про виокремлений у рамках висунутої в процесі розробки НДР за темою «Актуальні питання філософії освіти» креативно-параметричної моделі освіти образо-структуруючий параметр освіти, в контексті реалізації якого в учбовому процесі вельми продуктивним міг би стати такий новий парадигматичний підхід, що розвивається в контексті постнеокласичної

картини світу і базується на концепті поліонтизма та поліонтологічності (тобто множинності) будь-якої реальності. Не відбувшись як наука, і лишаючись підходом, віртуалістика тим не менш може бути імплікована на предметний корпус будь-якої наукової дисципліни. Об'єктом віртуалістики виступають віртуальні реальності різноманітної етіології – психологічні, фізичні, соціальні, хімічні, політичні тощо.

Як напрям, який вбирає у себе власне філософське наповнення, теоретичний і прикладний пласти, віртуалістика почала оформлюватися ще у СРСР з середини 80-х років ХХ ст.

Теоретична модель віртуалістики репрезентована категоріальною опозицією «константність-віртуальність». Натальна реальність, або реальність яка породжує іншу реальність називається константною, оскільки відносно віртуальної реальності вона існує постійно. Віртуальна і константна реальності не мають певної субстанціальної віднесеності: віртуальна реальність може породити віртуальну реальність наступного рівня, ставши щодо неї константною реальністю. Константна реальність першого рівня може «згорнутися», ставши віртуальним об'єктом нової константної реальності. Кількість породжень віртуальних реальностей, згортань константних реальностей у віртуальні об'єкти й наступного їх розгортання в принципі є необмеженою.

Віртуальний підхід щодо психіки було втілено в концепції віртуальної психології, яка виявилася згодом однією з основ психології постнекласичної науки та практичної філософії. Віртуалістика допомагає зняти проблему екстерналізму та інтерналізму у розумінні механізмів наукової діяльності тобто скерована на сполучення антропоцентричної та космоцентричної перспектив. У масовій свідомості термін «віртуальна реальність» асоціюється передусім з комп'ютерами, тобто з одним з віртуальних феноменів, а не з віртуальними парадигматичними підходами або віртуальними теоретичними моделями. Поліонтологічний характер віртуалістики дозволяє їй як особливому підходу, на відміну від моноонтологічного, який передбачає лише одну реальність – природну, бути використаним для змалювання та розуміння найрізноманітніших сфер, в тому числі процесів глобалізації та глобальних проблем сучасності. Віртуалістика передбачає принципово нову для європейської культури парадигму мислення, в якій відбувається складність світобудови. Безсумнівно, теоретичний і практичний складові віртуалістики мають відігравати важливу роль у реалізації креативно-параметричної моделі освіти, зокрема, її образоструктуруючої складової, а

також у впровадженні інноваційних підходів у розвитку сучасних освітніх технологій.